

**การพัฒนาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล  
ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น**

**The Development of Guideline on Learning Resource Administration in  
the Digital Age of Administrators in School under Secondary Educational  
Service Area Office Khon Kaen**

<sup>1</sup>ชัยนันท์ คำหลาย

<sup>1</sup>Chainan Khamlai

<sup>1</sup>สาขาวิชาการบริหารการศึกษา วิทยาเขตขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีปทุม

<sup>1</sup>Educational Administration, Khonkaen College, Sripatum University.

<sup>1</sup>Corresponding Author's Email: Chainan22@gmail.com

**Received:** March 21, 2024; **Revised:** April 19, 2024; **Accepted:** April 19, 2024

### **บทคัดย่อ**

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในการจัดการศึกษายุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครู จำนวน 413 คน รวมทั้งหมด 423 คน กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ(Stratified Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง แบบประเมินความเหมาะสม แบบสอบถามการประเมินแนวทาง แบบประเมินความเป็นไปได้และแบบประเมินความเป็นประโยชน์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์เนื้อหาและวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นด้วยค่าดัชนี PNI<sub>modified</sub>

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และลำดับความต้องการจำเป็น เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย ดังนี้ 1) ด้านกำกับ ติดตาม การบริหารแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ และ 4) ด้าน การวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ตามลำดับ 2) แนวทางการบริหาร

แหล่งเรียนรู้ในการจัดยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย (1) หลักการและวัตถุประสงค์ (2) เนื้อหาของแนวทาง ได้แก่ ด้านที่ 1 การวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 2 การดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 3 การกำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้และด้านที่ 4 ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ (3) กลไกการบริหารจัดการ (4) การประเมินผล และ (5) เงื่อนไขความสำเร็จ และผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหาร ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

**คำสำคัญ:** แนวทางการพัฒนา; แหล่งเรียนรู้; ยุคดิจิทัล; ผู้บริหารสถานศึกษา

## Abstract

The purposes of this research were to: 1) study the elements, current conditions, the desirable conditions, and the necessity of the development of guideline on learning resource administration in the digital age of administrators in school under secondary education service area office Khon Kaen 2) develop and assess the suitability of the learning resource administration in the digital age of administrators in school under secondary education service area office Khon Kaen 3) assess the development of guideline on learning resource administration in the digital age of administrators in school under secondary education service area office Khon Kaen. The sample was a total of 423 administrators and teachers, selected by using stratified random sampling, including 10 school administrators and 413 teachers. The research instruments were the current condition and desirable condition questionnaire, guideline's evaluation interview form, guideline's evaluation form, Statistics used in the research were percentage, average, standard deviation, content analysis, and priority analysis of necessity with PNI<sub>modified</sub> index values.

The research findings were as follows; 1. The overall current condition was moderate. The overall desirable condition was very high and the priority analysis of necessity was as follows; 1) supervising the learning resource administration 2) Operating the learning resource administration 3) reporting the learning resource administration and 4) planning the development of learning resource. 2. The result of learning resources administration guidelines in digital era of school directors in the secondary educational service area office, Khon Kaen consisted of 1) principles and objectives 2) contents; Planning, Operating, Supervising, and Reporting the learning resource administration guideline 3) Mechanism of administration 4) Evaluation and 5) Achievement Condition. The results of the suitability evaluation of learning resources administration guidelines in digital era of school directors in the secondary educational service area office, Khon Kaen was overall highest level. 3. The assessment of suitability and possibility of learning resources administration guidelines in digital era, overall was a high level of suitability and a very high level of possibility.

**Keywords:** Development guideline; Learning resource; Digital Era; Educational Institution Administrators.

## บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 กำหนดให้รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงานและจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์การศึกษา และนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งการเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียง และมีประสิทธิภาพโดยให้ผู้เรียนมีอิสระภาพ ในการเลือกตาม ความสนใจของผู้เรียนเอง ส่งเสริมความคิดริเริ่ม และทักษะในรูปแบบต่าง ๆ ที่เน้นการนำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวัน ยังรวมไปถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีคุณค่าควรต่อการเก็บรักษาเพื่อการดำรงไว้เพื่อให้เรียนรู้วัฒนธรรมประเพณีในยุคนั้นได้อีกทั้งเสริมสร้างให้เกิดการเรียนรู้ ได้ในทุกที่ทุกเวลาการเปลี่ยนแปลงพัฒนา ของเทคโนโลยีทำให้เกิดแหล่งเรียนรู้ขึ้นอย่างมากมาย ที่ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง ได้ตลอดเวลา จากแหล่งการเรียนรู้ ในทุกรูปแบบ อย่างเพียงพอ แหล่งเรียนรู้ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น รวมถึงสื่อ และเทคโนโลยีต่าง ๆ ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่ง ที่มีอิทธิพลต่อการศึกษาในยุคปัจจุบันและอนาคตที่จะเพิ่มพลังการเรียนรู้ รวมถึงสนับสนุนให้ผู้เรียน เป็นบุคคลแห่ง การเรียนรู้และเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้และในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้มุ่งเน้นให้มีเอกภาพด้านนโยบายแต่หลากหลายในการปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจ มาสู่เขตพื้นที่ทางการศึกษาและสถานศึกษา (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2546)

ความสำคัญของแหล่งเรียนรู้เป็นแนวทางในการจัดกระบวนการเรียนรู้ของโรงเรียนว่าต้อง จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติ รู้จักคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหา เป็น เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และยังส่งเสริม สนับสนุนให้ครูจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน นวัตกรรม และ อำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ อยู่ตลอดเวลา ตลอดจนจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกที่ ทุกเวลา (สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ, 2542)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เป็นองค์กรทางการศึกษาที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีภารกิจในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในท้องที่จังหวัดขอนแก่น มีโรงเรียนในสังกัด จำนวน 84 โรงเรียน เป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 13 โรงเรียน โรงเรียนขนาดกลาง 53 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่ 6 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ 12 โรงเรียน เมื่อศึกษาการรายงานคุณภาพการศึกษา โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานการศึกษา ในปีการศึกษา 2565 พบว่า โรงเรียนขนาดเล็กบางโรงเรียน มีแหล่งเรียนรู้ด้านเทคโนโลยีไม่เพียงพอ และขาดแคลนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ อุปกรณ์การเรียนที่ทันสมัย ไม่เพียงพอต่อความต้องการ ทำให้ ผู้เรียนไม่สามารถศึกษาหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ได้อย่างหลากหลาย ( คู่มือการรายงานมาตรฐานการปฏิบัติงาน โรงเรียนมัธยมศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2560 ปรับปรุง, 2562)

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการพัฒนาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาของโรงเรียนให้เหมาะสมกับความต้องการของนักเรียนและครูผู้สอน เพื่อให้ทันต่อการพัฒนาและการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคดิจิทัล ซึ่งจะส่งผลดีต่อการจัดการเรียนการสอนและการพัฒนาผู้เรียนโดยได้รับประสบการณ์ตรงจากการใช้แหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการเรียนการสอน มากยิ่งขึ้น

### **วัตถุประสงค์ของการวิจัย**

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
2. เพื่อสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น
3. เพื่อประเมินความเป็นได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

### **วิธีดำเนินการวิจัย**

#### **ขั้นตอนที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

**1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย** คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 จำนวน 3,431 คน โดยจำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 84 คน และครู จำนวน 3,347 คน

**1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย** กลุ่มตัวอย่างที่ใช้การวิจัย คือ ผู้บริหารและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ปีการศึกษา 2566 จำนวน 423 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 คน และครู จำนวน 413 คน ได้มาโดยกำหนดขนาดโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986 อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560) แล้วทำการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling)

#### **ขั้นตอนที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล**

**2.1 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล** ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย

1. สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

2.2 เป็นแบบสอบถามที่เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของแนวทาง การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ประกอบด้วย 4 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 ด้านการวางแผน จำนวน 9 ข้อ

ด้านที่ 2 ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 13 ข้อ

ด้านที่ 3 ด้านกำกับ ติดตามการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ จำนวน 10 ข้อ

ด้านที่ 4. ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ จำนวน 11 ข้อ

2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) แบ่งออกเป็น 2 ตอน ประกอบด้วย ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ ลักษณะเป็นแบบเติมข้อความ และตอนที่ 2 ประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหาร แหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ในองค์ประกอบ ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ส่วนที่ 2 เนื้อหาของแนวทาง ส่วนที่ 3 กลไกการบริหารจัดการ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 4 และส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ

2.4 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบประเมินความเหมาะสม ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น แบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ถามเกี่ยวกับการประเมินความเหมาะสมของแนวทางฯ และตอนที่ 2 ถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะ ลักษณะเป็นแบบปลายเปิด

2.5 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่แบบประเมินความเหมาะสม ประกอบด้วย 1) แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ตอนที่ 2 การประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการพัฒนาการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

### **ขั้นตอนที่ 3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล**

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ จากกลุ่มตัวอย่างตามลำดับ โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยด้านการจัดการ มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา และผู้อำนวยการศึกษาและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มัธยมศึกษาตอนแรก ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถาม ไปยังโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก โดยผู้วิจัยนำส่งด้วยตนเองหรือผ่านช่องทางออนไลน์ ระบบสนับสนุนการบริหารจัดการสำนักงาน Smart Area AMSS และให้กลุ่มตัวอย่าง ตอบแบบสอบถามในรูปแบบของกูเกิลฟอร์ม (Google form) ผ่านลิงค์ และคิวอาร์โค้ด (QR Code) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เป้าหมายในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 423 คน

2. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อนำไปส่งถึงผู้อำนวยการสถานศึกษาในการขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์ในสถานศึกษาของกลุ่มผู้ให้ข้อมูล จำนวน 3 โรงเรียน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ได้แก่ บริหารสถานศึกษา จำนวนโรงเรียนละ 1 คน และครูผู้รับผิดชอบ จำนวนโรงเรียนละ 1 คน รวมทั้งสิ้น 6 คน

3. ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลในการดำเนินการสนทนากลุ่มโดยผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีปทุม วิทยาเขตขอนแก่น ถึงผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลในสถานศึกษาของกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลและร่วมการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) ร่างแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรกและบันทึกจากการสนทนากลุ่มเพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของร่างแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการประเมินความเหมาะสมของแนวทาง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรก ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

5. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทาง จากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลในประเมินความเหมาะสมของแนวทางการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนแรกได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 15 คน โดยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

#### **ขั้นตอนที่ 4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล**

1. สถิติพื้นฐาน ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ

2.1 การหาค่าความเที่ยงตรงและค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม (IOC: Index of item Objective Congruence) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

2.2 การหาค่าอำนาจจำแนกความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

3. การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ได้ข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ มาหาดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

## ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และความต้องการจำเป็น ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.1 สภาพปัจจุบันของการบริหารแหล่งเรียนรู้ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.49, S.D.=1.02$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.79, S.D.=1.05$ ) รองลงมา ได้แก่ ด้านรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.67, S.D.=0.98$ ) ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.66, S.D.=1.07$ ) และ ด้านกำกับ ติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.41, S.D.=0.99$ ) ตามลำดับ

1.2 สภาพที่พึงประสงค์การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 0.51, S.D.=0.65$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.53, S.D.=0.72$ ) ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.52, S.D.=0.64$ ) ด้านกำกับ ติดตาม การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.51, S.D.=0.61$ ) และด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.36, S.D.=0.63$ ) ตามลำดับ

1.3 ผลการวิเคราะห์ลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารแหล่งในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมเท่ากับ ( $PNI_{modified} = 0.412$ ) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกำกับ ติดตาม การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $PNI_{modified} = 0.466$ ) ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $PNI_{modified} = 0.413$ ) ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $PNI_{modified} = 0.388$ ) และด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ( $PNI_{modified} = 0.383$ ) ตามลำดับ

2. ผลการสร้างและตรวจสอบยืนยันความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

2.1 ผลการสร้างแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 1) หลักการและวัตถุประสงค์ของแนวทาง 2) เนื้อหาของแนวทาง ประกอบไปด้วย ด้านที่ 1 การวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 2 การดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 3 การกำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ ด้านที่ 4 ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) กลไกการบริหารจัดการ 4) การประเมินผล 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

2.2 ผลการประเมินค่าเฉลี่ยความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ยุคดิจิทัล ภาพรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.76, S.D.=0.56$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่วนที่ 2 เนื้อหาของแนวทาง ( $\bar{X} = 4.76, S.D.=0.56$ ) ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ( $\bar{X} = 4.76, S.D.=0.57$ ) ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ( $\bar{X} = 4.73, S.D.=0.58$ ) ส่วนที่ 3 กลไกการบริหารจัดการ ( $\bar{X} = 4.68, S.D.=0.35$ ) ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน ( $\bar{X} = 4.64, S.D.=0.72$ )

3. ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

3.1 ค่าเฉลี่ยความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.51, S.D.=0.87$ ) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกส่วนอยู่ในระดับมากที่สุดและมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่วนที่ 2 เนื้อหาของแนวทาง ( $\bar{X} = 4.56, S.D.=0.83$ ) ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ( $\bar{X} = 4.53, S.D.=0.79$ ) ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ( $\bar{X} = 4.50, S.D.=0.90$ ) ส่วนที่ 3 กลไกการบริหารจัดการ ( $\bar{X} = 4.33, S.D.=1.03$ ) และส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน ( $\bar{X} = 4.23, S.D.=1.05$ )

3.2 ค่าเฉลี่ยความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 4.83, S.D.=0.44$ ) ส่วนเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกส่วนอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ ส่วนที่ 2 เนื้อหาของแนวทาง ( $\bar{X} = 4.84, S.D.=0.41$ ) ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ ( $\bar{X} = 4.83, S.D.=0.43$ ) ส่วนที่ 3 กลไกการบริหารจัดการ ( $\bar{X} = 4.77, S.D.=0.53$ ) ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ( $\bar{X} = 4.74, S.D.=0.55$ ) ส่วนที่ 4 แนวทางการประเมิน ( $\bar{X} = 4.73, S.D.=0.53$ )

## อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริหารแหล่งเรียนรู้ ยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ( $\bar{X} = 2.49, S.D.=1.02$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.79, S.D.=1.05$ ) รองลงมา ได้แก่ ด้านรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.67, S.D.=0.98$ ) ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.66, S.D.=1.07$ ) และด้านกำกับ ติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 2.41, S.D.=0.99$ ) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลนั้น ครูและผู้บริหาร สถานศึกษาควรมีการกำกับ นิเทศ ติดตามการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้ในทุกภาคเรียน เพื่อเป็นนำแหล่งเรียนรู้หรือทรัพยากรมาใช้ให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่า และบูรณาการการเรียน การสอนกับแหล่ง

เรียนรู้เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ อีกทั้งการจัดการเรียนรู้โดยนำแหล่งเรียนรู้มาใช้ จะทำให้การจัดกระบวนการเรียนรู้มีความสนุกสนานใจ ตลอดจนทำให้นักเรียนได้มีส่วนร่วม ในการเรียนรู้และได้เรียนรู้ จากการปฏิบัติจริง สอดคล้องกับแนวคิดของสุมน อมรวิวัฒน์ (2544) กล่าวว่า แหล่งเรียนรู้จำแนกได้ 4 ประเภท ซึ่งประกอบไปด้วย แหล่งเรียนรู้ประเภทบุคคล แหล่งเรียนรู้ ประเภทสิ่งที่มีมนุษย์สร้างขึ้น แหล่งเรียนรู้ ประเภท ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งเรียนรู้ ประเภทกิจกรรมทางสังคม ประเพณี ความเชื่อซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพิชัย เรืองดี (2558) พบว่า แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษาด้านการตรวจสอบ ทบทวน กำกับติดตาม การบริหารแหล่งเรียนรู้ ผู้บริหารควรประชุมคณะครู เพื่อระดมความคิด กำหนดวิธีการและเครื่องมือในการประเมินผลการนำแหล่งเรียนรู้ไปใช้อย่างหลากหลายและควรแต่งตั้งคณะทำงานให้ตรงกับความสามารถ ผู้บริหารควรกำหนดปฏิทินในการประเมินผลอย่างชัดเจน นำเครื่องมือประเมินผล นิเทศติดตามตรวจสอบโครงการอย่างเคร่งครัดและต่อเนื่องมีการสรุปและรายงานผลเมื่อสิ้นสุดโครงการ และนำผลไปปรับปรุงพัฒนาตามความเหมาะสม

2. ผลการศึกษาสภาพที่พึงประสงค์การบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ( $\bar{X} = 51, S.D.=0.65$ ) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการบริหารจัดการ แหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.53, S.D.=0.72$ ) ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.52, S.D.=0.64$ ) ด้านกำกับ ติดตาม การบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.51, S.D.=0.61$ ) และด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ( $\bar{X} = 4.36, S.D.=0.63$ ) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดการเรียนรู้ ยุคดิจิทัลนั้นครูและผู้บริหารควรมีการรายงานผลหรือสรุปผลการดำเนินงานบริหารแหล่งเรียนรู้เป็นประจำทุกปีการศึกษา เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้พัฒนาให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียน และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยนำเทคโนโลยีให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของประเวศ วะสี (2536) กล่าวว่า ห้องเรียนมีแหล่ง การเรียนรู้ และผู้รู้ด้านต่าง ๆ มากมาย มากกว่าที่ครูสอนในห้องหนังสือ ถ้าเปิดโรงเรียนสู่ท้องถิ่นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากครูในท้องถิ่น จะมีครูมากมายหลากหลายเป็นครูที่รู้จริง ทำจริง จะทำให้การเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติจริง การเรียนสนุก ไม่น่าเบื่อ ที่สำคัญเป็นการปรับระบบที่มีคุณค่าเดิม การศึกษามองข้ามคุณค่าเหล่านี้ เมื่อผู้รู้ในท้องถิ่น เหล่านี้เป็นครูได้จะเป็นการยกระดับคุณค่า ศักดิ์ศรี และความภาคภูมิใจของท้องถิ่นอย่างแรง เป็นการ ถักทอทางสังคมซึ่งสอดคล้องกับผลงานการวิจัยของรัชดาวรรณ ทองดา (2559) พบว่าแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ด้านการสรุปและรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ควรมีการติดตาม การสรุปผลการดำเนินงานแต่ละขั้นตอน ตั้งแต่เริ่มดำเนินการระหว่างดำเนินการ และเสร็จสิ้นการดำเนินการ แล้วนำผลที่ได้ไปแก้ไขปรับปรุงในแต่ละขั้นตอน การดำเนินงานควรมีการจัดประชุมถึงปัญหาการดำเนินงานที่ผ่านมา และร่วมกันกำหนดเป็นนโยบายการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ต่อไป

3. ผลการวิเคราะห์ของลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นในการบริหารแหล่ง ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมเท่ากับ ( $PNI_{modified} = 0.412$ ) เรียงลำดับความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านกำกับ ติดตามการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ ( $PNI_{modified} = 0.466$ ) ด้านการดำเนินการบริหารแหล่ง

เรียนรู้ (PNI<sub>modified</sub> = 0.413) ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ (PNI<sub>modified</sub> = 0.388) และ ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (PNI<sub>modified</sub> = 0.383) ตามลำดับ ทั้งนี้เป็นเพราะในการจัดการเรียนรู้ยุคดิจิทัลนั้น ครูและผู้บริหารต้องให้ความสำคัญในการกำกับติดตาม นิเทศการเรียนการสอนโดยการใช้แหล่งเรียนรู้ในการจัดการเรียน การสอน สอดคล้องกับแนวคิดของ วิจารย์ พานิช (2555) ได้กล่าวไว้ว่า ในยุคที่ ทุกสิ่งกำลังก้าวเข้าสู่โลกดิจิทัล แม้แต่ในระบบการศึกษาที่มีความตื่นตัวในการนำเทคโนโลยีและสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ด้วยเช่นกัน ทำให้เด็ก ๆ หรือนักเรียน นิสิต นักศึกษามีแนวโน้มที่เปลี่ยนไป ในด้านพฤติกรรมการศึกษาหรือการเรียนรู้ทดแทน ซึ่งนักวิชาการระบุเกี่ยวกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ว่า “การเปลี่ยนแปลง แนวคิดด้านการศึกษาในศตวรรษที่ 21” อันเป็นการต่อยอดแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของความรู้ ด้านวิชาการว่าแม้จะมีความสำคัญเพียงใดก็อาจไม่เพียงพอต่อการดำเนินชีวิตในศตวรรษที่ 21 เพราะปัจจุบันแนวโน้มวิธีการเรียนได้เปลี่ยนศูนย์กลางการเรียนรู้ไปอยู่ที่ตัวผู้เรียนไม่ใช่ตัวผู้สอนอีกต่อไป การค้นคว้าจากหนังสือหรือตำราไม่อาจสู่การค้นคว้าผ่านสารสนเทศจำนวนมากมหาศาลบนระบบ อินเทอร์เน็ตได้เลย ซึ่งนักวิชาการทั้งหลายต่างยอมรับว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีผลต่อการเรียน การสอนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนโดยตรง ทำให้การเรียนการสอนในปัจจุบันถูกพลิกโฉม ให้ผู้สอน มีบทบาทแค่เพียงช่วยแนะนำและออกแบบกิจกรรมรวมถึงการสร้างเงื่อนไขที่จะสามารถช่วยให้ผู้เรียน ประเมินความก้าวหน้าในการเรียนรู้ของตนเองเท่านั้น ซึ่งการคิดเชิงวิพากษ์กับการแก้ปัญหาความสามารถด้านการสื่อสาร รวมถึงความรู้ความสามารถเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์และสื่อสารสนเทศ คือความท้าทายอย่างแท้จริงในโลกดิจิทัลนี้ สอดคล้องกับผลงานการวิจัยของปริญญญา ไตรพรหม (2552) ได้ศึกษาการพัฒนาแนวทาง การส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พระนครศรีอยุธยากรณีศึกษา: โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีวังค์ และโรงเรียนวัดลาดระโงง ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการส่งเสริม การใช้แหล่งเรียนรู้ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กที่ได้พัฒนาขึ้น สอดคล้องกับสภาพ ปัญหา ความต้องการของผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน แนวทางการดำเนินงานมี ด้านการดำเนินงานส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ นำแผนงาน โครงการกิจกรรม ไปสู่การปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรโดยการจัดประชุม การเข้ารับการอบรมสัมมนา ศึกษาดูงาน ค้นคว้า และจัดการทรัพยากร กำหนดบทบาทหน้าที่ งบประมาณ อาคารสถานที่

## สรุป

ผลการสร้างและตรวจสอบความเหมาะสมของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา สรุปได้ 5 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 หลักการและวัตถุประสงค์ของแนวทาง ส่วนที่ 2 วิธีดำเนินการประกอบไปด้วย 4 ด้าน 1) ด้านการวางแผนพัฒนาแหล่งเรียนรู้ 2) ด้านการดำเนินการบริหารแหล่งเรียนรู้ 3) ด้านกำกับ ติดตามการบริหารแหล่งเรียนรู้ 4) ด้านการรายงานผลการบริหารแหล่งเรียนรู้ ส่วนที่ 3 กลไกการบริหารจัดการ ส่วนที่ 4 การประเมินผล ส่วนที่ 5 เงื่อนไขความสำเร็จ ผลประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน มีความ

เหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เพราะผู้วิจัยได้นำร่างแนวทางที่ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้คำแนะนำมาปรับปรุงแก้ไข และให้ผู้ทรงคุณวุฒิร่วมกันตรวจสอบยืนยัน ประเมินความเหมาะสม จึงได้ข้อมูลทั้งประกอบด้วยข้อมูลเชิงปริมาณ และข้อมูลเชิงคุณภาพ กำหนดเป็นวิธีดำเนินการอย่างเป็นรูปธรรม และนำกระบวนการบริหารของวงจรเดมมิง (PDCA) ผลการประเมินความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ ในยุคดิจิทัล ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น ประเมินโดยผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 15 คน ความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากและความเป็นประโยชน์อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะในการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลนั้น ครูและผู้บริหารต้องหาแนวทางในการประเมินที่หลากหลาย และนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการประเมินเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและมีความหลากหลายของแนวทางการประเมิน

## **ข้อเสนอแนะ**

### **1. ข้อเสนอแนะทั่วไป**

แนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

1.1 สถานศึกษาควรกำกับ ติดตาม นิเทศและตรวจสอบการใช้แหล่งเรียนรู้ในระหว่างการทำงาน ส่งเสริมให้ครูประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้อย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้ง ทำการประเมินระหว่างภาคเรียนและก่อนปิดภาคเรียน พร้อมทั้งให้ความสำคัญในการประเมินการใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอก ให้บริการคำแนะนำ และคู่มือ การใช้แหล่งเรียนรู้ เพื่อนำไปพัฒนาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 สถานศึกษาควรมีการเก็บ รวบรวมข้อมูลของแหล่งเรียนรู้และนำ Big data เพื่อนำมาวางแผน การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อการศึกษา โดยคณะกรรมการ รวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนที่ทำการสำรวจความต้องการการใช้แหล่งเรียนรู้ คัดเลือก คณะกรรมการที่มีความรู้ความชำนาญทางเทคโนโลยี ในการรวบรวมข้อมูล แหล่งเรียนรู้ พร้อมทั้งให้บุคลากรมีการ รวบรวมผลการประเมินปีก่อนมาทำ SWOT เพื่อนำข้อมูล วางแผนการใช้แหล่งเรียนรู้

1.3 สถานศึกษาควรจัดอบรม สัมมนาเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้เพื่อใช้ในการเรียนการสอนให้กับครู นักเรียนและหน่วยงานต่างๆ ผ่านช่องทางในการสื่อสาร และศึกษาดูงานนอกสถานที่หรือศึกษาจากสถานศึกษาต้นแบบ เชิญวิทยากร ในชุมชนหรือปราชญ์ชาวบ้านเข้ามา อบรมให้ความรู้แก่บุคลากร

1.4 สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบงาน แหล่งเรียนรู้ที่ชัดเจนและการคัดเลือกคณะกรรมการที่มีศักยภาพและ ตามความถนัดของงาน รวมไปถึงเน้นการกระจายอำนาจหน้าที่ และการมีส่วนร่วมของบุคลากรทุกคน ในการดำเนินงานแก้ไขและพัฒนา เพื่อดำเนินการ พัฒนาการใช้แหล่งเรียนรู้

## 2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรให้มีการวิจัยเพื่อตรวจสอบการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลอย่างเป็นระยะๆ เพื่อใช้เป็นแนวทางการพัฒนาตามหลักการพัฒนาแบบต่อเนื่อง เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อยและปัจจัยที่มีอิทธิพลเพื่อให้การพัฒนาที่สอดคล้องกับปัญหา

2.2 ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับกลยุทธ์การบริหารแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขอนแก่น

2.3 ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารแหล่งเรียนรู้ในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในเขตพื้นที่การศึกษาอื่นๆ

## บรรณานุกรม

- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุสิริยาสาส์น.
- ปฎิญา ไตรพรหม. (2552). *การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา: โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภวังค์และโรงเรียนวัดลาดระโงง*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏ พระนครศรีอยุธยา.
- ประเวศ วะสี. (2545). *ภูมิปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชนบท เล่มที่ 2*. กรุงเทพฯ: อัมรินทร์ ปริ้นติ้งกรุ๊ป.
- พิชัย เรืองดี. (2558) *การศึกษาแนวทางการบริหารแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 5*. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- รัชดาวรรณ ทองดา. (2559). *ปัญหาและแนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการแหล่งเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านพันเสด็จนอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*. วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- สุนน อมรวิวัฒน์. (2544). *กระบวนการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้ในชุมชนธรรมชาติ*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิชย์.